

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

aan

Per e-mail:

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Woo-loket
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC 's-Gravenhage

verzendsdatum 25-09-2023
betreft Deelbesluit 1 op Woo-verzoek over TCC
ons kenmerk W2023019
uw kenmerk -
pagina 1/7
bijlagen -

Geachte mevrouw ,

Op 17 juli 2023 heeft u per e-mail een verzoek om informatie bij ons ingediend op grond van de Wet open overheid (hierna: Woo). In uw Woo-verzoek vraagt u om openbaarmaking van documenten die zien op de Tijdelijke commissie Corona (hierna: TCC) in de periode 1 november 2021 tot en met 17 juli 2023. In het kort vraagt u om:

- alle documenten die berusten bij de TCC, en
- alle documenten die betrekking hebben op de TCC.

In uw Woo-verzoek geeft u aan dat Whatsapp- en sms-berichten niet onder het verzoek vallen, behalve waar het gaat om berichten van leden van de TCC. Ook informatie die slechts ziet op de planning, is uitgezonderd van het Woo-verzoek. Hetzelfde geldt voor correspondentie met journalisten.

Deze brief betreft het eerste deelbesluit op uw Woo-verzoek. Hierin wordt een besluit genomen op uw Woo-verzoek over de documenten die uitsluitend berusten bij de TCC. Op een later moment wordt het tweede deelbesluit genomen dat ziet op documenten die eveneens betrekking hebben op de TCC, maar niet uitsluitend bij de TCC berusten.

Besluit

Ik heb besloten om uw verzoek om informatie af te wijzen. Dit betreft, zoals hierboven uitgelegd, de documenten behorende bij het eerste deelbesluit op uw Woo-verzoek.

datum 25 september 2023

betreft Deelbesluit 1 op Woo-verzoek over TCC

ons kenmerk W2023019

Verloop Woo-verzoek

Ontvangst Woo-verzoek

In onze e-mail van 17 juli 2023 hebben wij u laten weten dat wij uw Woo-verzoek hebben ontvangen en dat wij deze in behandeling nemen.

Telefonische afspraken

Op verschillende momenten is er contact met u, of namens u, geweest om de behandeling van het Woo-verzoek te bespreken. Hierin werd onder meer de stand van zaken doorgenomen. Ook zijn er concrete afspraken gemaakt die (in het kort) hierop zien:

- Er wordt gebruik gemaakt van deelbesluiten. Het eerste deelbesluit ziet op de informatie die uitsluitend berust bij de TCC. Het tweede deelbesluit ziet op de overige informatie die betrekking heeft op de TCC;
- De afgesproken termijn (voor het laatste deelbesluit) komt te liggen op 1 oktober 2023.

Documenten

Bij de behandeling van het eerste deelbesluit op uw Woo-verzoek hebben wij 350 documenten aangetroffen. Er heeft een zorgvuldige zoekslag plaatsgevonden binnen de TCC, zowel bij de staf als bij de (voormalige) leden.

Op de inventarislijst ziet u de aangetroffen documenten. Deze bestaan onder meer uit agenda's, besluitenlijsten, gespreksverslagen, bijdragen van de leden, communicatie tussen de leden en tussen de leden en de staf (zowel per e-mail als via Whatsapp) en overige door de TCC verzamelde informatie.

Overwegingen

Enquêtecommissie valt niet onder de Woo; Wpe 2008

De taak van de TCC was het voorbereiden van een onderzoeksvorstel voor een parlementaire enquête naar corona. Documenten die zullen (komen te) berusten bij een parlementaire enquêtecommissie die op basis van het onderzoeksvorstel deze enquête uitvoert, kunnen geen onderwerp zijn van een Woo-verzoek. Dit komt omdat de bijzondere openbaarmakingsregeling van de Wet op de parlementaire enquête 2008 (hierna: Wpe) van toepassing is (artikel 8.8 en bijlage bij de Woo). Een enquêtecommissie moet volgens de wetgever tot aan de publicatie van haar rapport het werk "ongestoord en in stilte" kunnen verrichten^[1], met uitzondering van de openbare verhoren. De Wpe bepaalt dan ook dat pas ná de aanbidding van het rapport

^[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30415, nr. 3 (Memorie van Toelichting; zie blz. 55).

datum 25 september 2023

betreft Deelbesluit 1 op Woo-verzoek over TCC

ons kenmerk W2023019

aan de Kamer een verzoek om inzage op grond van artikel 39, eerste lid, van de Wpe kan worden gedaan.¹

TCC is geen enquêtecommissie, maar vergt wel dezelfde vertrouwelijkheid

De TCC is geen enquêtecommissie als bedoeld in de Wpe en valt daarom wel onder het bereik van de Woo. Daarmee bestaat de situatie dat, zolang er nog geen enquêtecommissie aan het werk is, de documenten van de TCC wel met een Woo-verzoek kunnen worden opgevraagd. Deze documenten zullen evenwel onder de bijzondere openbaarmakingsregeling van de Wpe vallen, zodra de Kamer besluit tot het instellen van een parlementaire enquêtecommissie Corona.

De documenten die de TCC opstelt (want daar gaat het in dit deelbesluit met name om), hebben als voornaamste doel om tot een (openbaar gemaakt) onderzoeksvoorstel te komen voor de uiteindelijke parlementaire enquêtecommissie. Indien de Kamer (alsnog) besluit tot de instelling van een parlementaire enquêtecommissie Corona, zal deze commissie de beschikking krijgen over het archief van de TCC, zodat zij bekend is met de informatie die betrekking heeft op de totstandkoming en/of de inhoud van het onderzoeksvoorstel waarop de enquête is gebaseerd en waaraan de enquêtecommissie uitvoering geeft. Op dat latere moment zullen diezelfde documenten dus wel onder de Wpe vallen, waarmee een Woo-verzoek afgewezen zou worden.

De overwegingen van de wetgever om in de Wpe een bijzondere openbaarmakingsregeling op te nemen voor onder een enquêtecommissie berustende documenten, doen zich ook voor bij een tijdelijke commissie; de fase dat een onderzoeksvoorstel voor een enquête wordt voorbereid. Ook een tijdelijke commissie moet haar werkzaamheden "ongestoord en in stilte" kunnen doen. Aan een tijdelijke commissie dient daarom dezelfde vertrouwelijkheid toe te komen, wat erop neerkomt dat uitsluitend bij haar berustende informatie tijdens haar werkzaamheden vertrouwelijk dient te blijven en dus niet openbaar wordt gemaakt.

Een tijdelijke commissie kan haar opdracht, die zij uitvoert in opdracht van de Tweede Kamer, slechts effectief uitvoeren indien zij als eenheid kan opereren. Het bekend worden van standpunten van commissieleden of interne beraadslagingen zou daaraan afbreuk doen. Dit geldt ook voor informatie waaruit standpunten of commissieberaadslagingen zouden kunnen worden afgeleid (zoals adviezen of gevoerde gesprekken). Bovendien moeten leden vrijelijk en op persoonlijke titel met elkaar kunnen discussiëren. Om tot overeenstemming over een onderzoeksvoorstel te komen, is het nodig dat leden akkoord gaan met standpunten die af kunnen wijken van die van hun fracties. Vertrouwelijkheid garandeert dat dit kan; (de dreiging van)

² Artikel 39, eerste lid, Wpe luidt: Een ieder heeft (...) met ingang van de dag na de dag waarop de commissie haar rapport aanbiedt aan de Kamer recht op inzage in de documenten bedoeld in artikel 35. Dit inzagerecht geldt zolang deze documenten onder de commissie onderscheidenlijk de Kamer berusten.

datum 25 september 2023

betreft Deelbesluit 1 op Woo-verzoek over TCC

ons kenmerk W2023019

openbaarmaking kan belemmeren dat leden hun visie en standpunten naar voren brengen. Dit, ongeacht of er nog een daadwerkelijke enquête komt of niet.

Het is ook daarom dat de TCC, zoals gebruikelijk is bij dit type commissies, uitsluitend in beslotenheid heeft vergaderd. De inbreuk op deze vertrouwelijkheid bij openbaarmaking van stukken die uitsluitend bij de TCC berusten, zal ook zijn effect hebben op vergelijkbare toekomstige tijdelijke commissies en zal dus het functioneren van het instrument parlementaire enquête schaden.

Openbaarmaking (onderdelen van) TCC-archief kan enquête schaden

Als de tijdelijke commissie haar werkzaamheden heeft afgerond door het opleveren van een onderzoekvoorstel, komt de enquêtecommissie in beeld. Het archief van de tijdelijke commissie wordt overgedragen aan de enquêtecommissie en komt onder het bereik van de Wpe. Onderdelen van dit archief kunnen dan niet eerder openbaar worden, dan na het moment dat de enquêtecommissie haar eindrapport publiceert. Het eerder openbaar maken van die documenten kan ertoe leiden dat een enquêtecommissie niet meer ongestoord en in stilte haar werk kan doen.

Het openbaar maken van (onderdelen van) documenten die uitsluitend bij de voorafgaande tijdelijke commissie (TCC) berusten, kan ook de eenheid van een enquêtecommissie schaden. Dit kan het ongestoord en in stilte werken hinderen om dezelfde redenen zoals hierboven genoemd bij een tijdelijke commissie.

Daarbovenop komt bij een enquêtecommissie nog het belang van waarheidsvinding; partijen bij wie informatie wordt gevorderd en getuigen die onder ede worden verhoord, moeten niet van te voren wijzer worden gemaakt dan ze zijn over de standpunten, discussies, bedoelingen en kennis (of het ontbreken daarvan) van de enquêtecommissie. Dat kan er bijvoorbeeld toe leiden dat informatie door deze partijen wordt weggewerkt of achtergehouden, of dat getuigen onderling documenten en verklaringen gaan afstemmen. Bovendien kunnen partijen deze informatie gebruiken om te pogen de enquêtecommissie te beïnvloeden.

Eventuele openbaarmaking van de TCC-documenten kan verder leiden tot vragen en speculatie vanuit de media gedurende de enquête. Deze publiciteit kan van invloed zijn op de werkwijze van de enquêtecommissie, die volgens de wetgever haar werk in stilte moet kunnen uitoefenen, waaronder ook kan worden verstaan: zonder oneigenlijke beïnvloeding van buiten.

Met andere woorden: ook de documenten van een tijdelijke commissie die door de Kamer is ingesteld ter voorbereiding van de uitvoering van een parlementaire enquête dienen ten minste vertrouwelijk te blijven tot de desbetreffende enquêtecommissie een eindrapport heeft opgeleverd.

datum 25 september 2023

betreft Deelbesluit 1 op Woo-verzoek over TCC

ons kenmerk W2023019

Illustratieve voorbeelden

Zoals hierboven uitgelegd, lenen de documenten die uitsluitend bij de TCC berusten zich niet voor openbaarmaking. Voor de belangrijkste categorieën van documenten wordt dit hieronder toegelicht.

Besluitenlijsten van de TCC maken deel uit van de verzamelde documenten. Deze bestaan voor het overgrote deel uit interne beraadslagingen. Voorkomen moet worden, dat er inzicht wordt gegeven in de bijdragen van de individuele leden. Voor zover dit type documenten niet bestaat uit interne beraadslagingen, blijft slechts feitelijke informatie over waaraan, zonder de weggelakte informatie, geen zelfstandige betekenis toekomt. Daarom worden besluitenlijsten in zijn geheel niet openbaar gemaakt.

Hetzelfde geldt voor de concepten van het uiteindelijk openbaar gemaakte onderzoeksvoorstel. Dit betreft door leden van de TCC geuite opvattingen. Openbaarmaking daarvan schaadt de eenheid van de tijdelijke commissie en kan ook tot gevolg hebben dat deze opvattingen voorwerpen worden van publiek debat over het onderzoekvoorstel of de uitvoering daarvan door een enquêtecommissie. Van belang is dat het niet gaat om de (individuele) opvattingen van de individuele leden van de TCC, maar om het onderzoeksvoorstel zoals dat door de tijdelijke commissie is vastgesteld en aan de Kamer is aangeboden.

Ook gespreksverslagen maken onderdeel uit van de verzamelde documenten. Deze gesprekken hebben vertrouwelijk plaatsgevonden in de veronderstelling dat de inhoud ook vertrouwelijk blijft. Ook de verslagen zijn niet met het oog op openbaarmaking opgesteld. Het openbaar maken hiervan zou het vertrouwen van de gespreksdeelnemers schaden. Toekomstige gespreksdeelnemers kunnen hierdoor minder snel geneigd zijn hun medewerking te verlenen aan dergelijke gesprekken. Ook Whatsapp-gesprekken tussen de leden van de TCC maken deel uit van het Woo-verzoek. Deze berichten zijn voor het grootste deel als intern beraad op te vatten. Voor zover er informatie na het weglakken daarvan resteert, betreft dat informatie waaraan geen zelfstandige betekenis toekomt.

Afrondend

Bovenstaande argumenten leiden tot de conclusie dat de Tweede Kamer het verzoek om openbaarmaking van informatie die berust bij de TCC generiek afwijst. Het wel beoordelen en eventueel openbaar maken van documenten zou het functioneren van de Tweede Kamer, en meer specifiek een eventuele latere enquêtecommissie, schaden. De noodzaak om het goed functioneren van de Staat te beschermen is in de Woo onderkend met artikel 5.1.2i van de Woo. Blijkens de toelichting van de Woo kan de gevoeligheid en complexiteit van de informatie ertoe leiden dat het openbaar maken

datum 25 september 2023

betreft Deelbesluit 1 op Woo-verzoek over TCC

ons kenmerk W2023019

hiervan niet opweegt tegen het beschermen van het goed functioneren van de Staat. Juist ten tijde van een onderzoek zoals een te verwachten parlementaire enquête, dat ziet op een dergelijk complex onderwerp zoals de coronapandemie, moet dat functioneren van het onderzoek worden beschermd. Kortom, openbaarmaking van informatie weegt - in ieder geval zolang een enquête nog zal plaatsvinden en nog niet is afgerond - niet op tegen het belang van het functioneren van de Tweede Kamer.

Wijze van openbaarmaking

U ontvangt het besluit en de inventarislijst per e-mail. Daarnaast publiceren wij deze ook via www.tweedekamer.nl/contact-en-bezoek/wet-open-overheid-woo/woo-besluiten.

Vragen

Heeft u vragen over dit besluit of de behandeling van dit Woo-verzoek, dan kunt u contact opnemen met de Woo-coördinator via het e-mailadres woo@tweedekamer.nl.

Met vriendelijke groet,

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Namens deze

Mr. G.J.A Hamilton

Waarnemend Griffier van de Tweede Kamer

datum 25 september 2023

betreft Deelbesluit 1 op Woo-verzoek over TCC

ons kenmerk W2023019

Deze brief is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. U kunt tegen dit besluit bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift indienen. Met het bezwaar kunt u het besluit aanvechten. U moet het bezwaarschrift richten aan de Tweede Kamer, t.a.v. Juridische Zaken, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag. U kunt het ook e-mailen naar woo@tweedekamer.nl. In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:

- a. de naam en het adres van de indiener;*
- b. de dagtekening en de handtekening*;*
- c. een omschrijving van ons besluit. U kunt ook een kopie van het besluit meesturen; en*
- d. de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit.*

**Als u het bezwaarschrift digitaal verstuurt, moet u het bezwaarschrift ook ondertekenen. U kunt het bezwaarschrift met handtekening inscannen en versturen naar woo@tweedekamer.nl.*